

Назва проекту: Міжнародна молодіжна зустріч "Трагічна історія – спільна пам'ять" у Собіборі, Польща

Термін дії проекту: 01.09.2013 р. – 31.12.2013 р.

Бюджет проекту: 19 123,00 грн.

Виконавець проекту: Секретаріат правління МГО "МФ "Взаєморозуміння і толерантність"

Координатор: Любов Сочка, керівник-головний спеціаліст відділу міжнародних зв'язків і розвитку програм

Учасники-партнери проекту: Харківський місцевий осередок МГО МФ "Взаєморозуміння і олерантність", загальноосвітня школа №160 м.Харків, Фонд "Польсько-німецьке поєднання", м. Варшава, Польща

Мета проекту: Спонування молодого покоління до вивчення маловідомих сторінок історії Другої світової війни, пов'язаних з історією нацистських таборів, поширення цих знань у суспільстві.

Пропаганда ідей гуманізму, толерантності та демократичних цінностей, руйнація стереотипів, протидія екстремізму та ксенофобії. Розвиток польсько-українських відносин, налагодження українсько-польського молодіжного обміну та партнерських стосунків з молодіжними групами з інших країн-учасників.

Регіон дії проекту: м. Харків (Україна), м. Влодава, меморіальний комплекс Собібор (Польща)

Результати проекту: Українська молодіжна група з Харкова нещодавно повернулась з міжнародної молодіжної зустрічі у Польщі, де проходили урочистості з нагоди 70-ї річниці повстання у нацистському таборі смерті Собибор. Захід проходив з ініціативи Фонду "Польсько-німецьке примирення" під гаслом "Трагічна історія – спільна пам'ять".

Спілкування з молоддю з Ізраїлю, Польщі, Німеччини, Росії, Білорусі, Нідерландів та Австрії залишило глибокі враження. За всього лише кілька днів перебування у гостинній Влодаві зав'язались дружні зв'язки, зародились нові ідеї для співпраці.

Знайомство з одним з учасників подій – Філіпом Бяловіцем, польським євреєм, що зараз мешкає у США, залишило насправді незабутні враження. Цей літній чоловік робить все для того, щоб втілити в життя останні слова Александра Печерського перед початком повстання: «Ми всі йдемо на смерть. Але якщо хтось з вас виживе, нехай розповість світові правду про Собибор».

["Враження молодих учасників"](#)

Презентація в школі:

В актовому залі школи № 160 г. Харкова 07.11.2013 г. була проведена отчетна конференція о поезде в Польшу и мероприятиях, посвященных 70-летию восстания в Собиборе.

Конференцию проводили участники поездки Райкова Марина, Пензина Полина, Цейко Антон под руководством директора школьного музея "Память" Лысенко Л.Г. при участии Крыловой И.Н. На конференции присутствовали учащиеся 9-х, 10-х, 11-х классов и представители педагогического коллектива во главе директора школы Шевченко Л.В. Была доведена информация о работе МОО "МФ "Взаимопонимание и толерантность", концлагере Собибор. Намечен коллективный просмотр художественного фильма "Побег из Собибора".

Были высказаны пожелания со стороны школы о продолжении подобных мероприятий на базе музея "Память", об организации обмена мнениями между молодежью разных стран и проведении международных встреч. Были озвучены перспективы проведения районного (городского) конкурса между школьниками о семейных исторических воспоминаниях "Как пережили войну твои родные?"

{gallery}Projects/molod_obmin/sobibor/presKharkiv{/gallery}

□

□

Історична довідка:□

Табір Собібор входив до числа трьох концентраційно-вимищувальних таборів, створених на догоду расовому експерименту Операція Рейнгард, метою якої було масове винищення єврейського населення.

Табір ділився на три основні частини — «підтабори», в кожного було своє, строго визначене призначення. В першому містився робочий табір (майстерні і житлові бараки). В іншому — перукарський барак і склади, де зберігали і сортували речі вбитих. В третьому знаходилися газові камери, де вмертвляли людей. На відміну від інших таборів

смерті, в газовій камері Собібору німці використовували не спеціальні отруйні речовини, а чадний газ. Для цієї мети в прибудові до газової камери було встановлено декілька старих танкових двигунів, при роботі яких виділявся чадний газ і подавався трубами в газову камеру.

Більшість в'язнів, що привозилися в табір, умиротворяли в той же день у газових камерах. Лише незначну частину залишали в живих і використовували на різних роботах в таборі.

Протягом півтора року дії табору в ньому було вбито близько 250 000 євреїв.

В таборі діяло підпілля, що планувало втечу в'язнів з робочого табору. У вересні 1943-го серед привезених в робочий табір євреїв з Мінська, була група радянських військовополонених. Один з них, лейтенант Олександр Печерський, став організатором і керівником повстання.

14 жовтня 1943 року в'язні табору смерті підняли повстання. Згідно з планом Печерського в'язні повинні були таємно, по-одному ліквідувати есесівський персонал табору, а потім оволодівши зброєю, що знаходилася на складі табору, перебити охорону. План вдався лише частково — повстанці змогли вбити 11 есесівців з персоналу табору, але заволодіти збройним складом не вдалося. Охорона відкрила вогонь по в'язнях, і вони були змушені прориватися з табору через мінні поля. Їм вдалося перейти охорону і відійти в ліс.

З майже 550 в'язнів робочого табору 130 не брали участі в повстанні (залишилися в таборі), приблизно 80 загинули при втечі. Решті вдалося втекти. Ті, хто залишився в таборі, були вбиті німцями наступного дня.

До кінця війни дожили лише 53 учасників повстання. На сьогодні в живих восьмеро. Усі вони отримали державні нагороди Республіки Польща. Один з них, Аркадій Вайспапір, мешкає у Києві.

Повстання в Собіборі виявилось єдиним вдалим повстанням за всі роки Другої світової

війни. Зразу після втечі в'язнів, табір було закрито і стерто з лиця землі. На його місці німці засадили капустяне та картопляне поле, висадили ліс.

Фотогалерея:

{gallery}Projects/molod_obmin/sobibor{/gallery}

{youtube}PvmZmvyTnz8{/youtube}